

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Alfonsi Virvesii Canarien. Episcopi, Philippicæ
disputationes uiginti aduersus Lutherana dogmata, per
Philippum Melanchthonem defensa**

Virués, Alfonso de

Coloniae, 1542

VD16 V 1588

Widmung

urn:nbn:de:hbz:466:1-33625

AD CAROLVM CAESAREM
inuictiss. Rom. Imperatorem, Hispaniæ regem catholicū,
noui orbis monarcham, & c. Alfonsi Viruesii Vl
metani, Canarien. episcopi, de Philippicarum dis
sputationum dedicatione, Epistola.

¶ T si scio multorum haecenus exercitationes
& studia, Caesar inuictiss. eo directā, &
summo conatu, totisq; uiribus intēta, ut Lu
theri dogmata ab omnibus si fieri posset, ex
ploderētur, sin minus, coercerentur, nō per
inde feliciter successisse catholicis atq; pie,
nequeo tamen, male locatas esse horas & operas in huiusmodi
argumento consumptas animum inducere. Neq; enim naturas
rerum, quod est in fabulis poetarum, oratiōe mutare nitimur,
sed animos hominum, animos, inquam, suapte natura flexibiles,
& ad cedendum ostensæ rationi, modo uitia non obstarent, &
pensos. Quanc; sunt, qui & hoc ipsum inferre uim uel naturæ,
uel fatali cuidā necessitati, ad quam omnia referre semel de
creuerunt, existiment. Ita nihil rōni, nihil arbitrio, nihil deni
q; diuinæ clementiæ, quod possit immutare, relinquunt. Sed nas
tura omnium quæ sunt parēs a philosophis credita, atq; diuinæ
prouidentiae ab eisdem ut æmula semp opposita, nulla se rōne
magis declarat nihil nec posse, nec esse qdem præter ipsas eas
dem res, quibus inesse uidetur, quā incerta hac operum uicissi
tudine, ut sensibus frequentissima, ita occultissima intellectui.
Si enim per paucos ac numeratos quosdam motus prætermise
rimus, quis cæterorum oīm quæ quotidie, imo singulis quibusq;
* ij horis

AD PADERBORN
EPISTOLA
horis modo fiunt, modo deficiunt, oriuntur, & occidunt, regnas
las, causas, & originem per scrutari queat? Aut qua ratione
poterunt philosophi tantam non ceterarum modo rerum, uerū
& opinionum, scientiarum, legum, religionum, dogmatum uas
riationum ad naturæ suæ thesauros, quos magnifice iactāt, res
ferre? Nos uero omnia hæc in diuinæ mētis liberam prorsus,
ordinatissimam tamen dispositionem, nempe prouidentiam res
ijcimus, quæ etsi nobis sit incomprehensibilis, hoc tamen non
significat modo, uerum rebus ipsis ostentat, malorum scilicet
hominum uitijs bonorum se uirtutes exprumere, erroribus uero
pictatem & ingenia exercere. Qui factum est, ut ab orbe con
dito optimi quicq; inter iniquissimos, sapientissimi inter stultis
simos enituerint, oportueritq; (quod ait Paulus) hæreses esse
ut qui probati sunt, manifesti fiant, ita tamen, ut nemini diuis
na dispositio uim ad peccandum intulerit, aut bene uiuendum:
tantum ad hoc inuitat & iuuat, in illud uero sponte sua fertur
humana uoluntas. Quamobrem, ut ab illorum ego temeritate
uehementer abhorreo, qui, relictis hominum culpis, quicqd; pœ
narum accidit orbi, neglecto deo, eiusque prouidentia præter
missa, omnia referunt ad arcana naturæ: ita querelis eorum
nunquam accessi, qui peccatorū uim adeo, ærumnis publicis in
gruentibus, augent, ut Christi misericordiæ pene diffidere ui
deantur. Vnde et hoc habet, pro deplorata repub. Christiana
nam, q; cum indies multi inter has temporum mutationes exoris
antur allophili, ecclesiæ hostes, nullos econtra, ut olim, habeamus
propugnatores. Non (inquam) his quam illis magis acce
do: Quoniam et si Augustinos, Hieronymos, Hilarios,
Athas

DEDICATORIA.

Athanasios, ac cæteros huiuscemodi, quos desiderant, & à quibus defensa est olim catholica ueritas, non assequamur, nō desunt tamen qui sequantur istorum uestigia, labores imitentur. His accedit principum pietas & religio, quæ maior est in omnibus fere Christianis principibus & uberior, quam fuerit olim. Inter quos tu Cæsar inuictissime, ut supremus es loco, ita summam religionis curam & sollicitudinem perpetuo sustines, adeo ut puerbij pene usu iam uulgo dicatur: Ita diuinæ maiestati res tuas esse curæ: ut tuæ maiestati omnia sunt curæ diuina. Non committam ut istius uirtutis exemplo, quæ numero & magnitudine omnem orationis mensuram excedunt, huius præfaciunculæ breuitate perstringam. Tantum illud commemorabo, quod ad nostri operis argumentum proprius accedit. Indixit tua maiestas solennem totius Germaniæ in Ratispona conuentum, quo posset facilius Lutherana dissidia quoquo modo, sine pietatis tamē offensioe, cōponere. Videbatur res per uiros in sacris literis eruditos, debere tractari. Hac fortassis de causa me, qui literas sacras utcūq; profitebar, euocari iussit in aulam, aut si alia fuit accessendi causa, ego certe hanc suspicatus ad certamen præparare me cœpi, argumenta colligere, quibus Lutherani catholicam ueritatem inuadunt, responsiones adornare, quin & argumentis argumenta refellere: hoc studium nostrum epitome peperit chartis lituratum. Postea uero quam Turcarum irruptio cōsilia commutauit & studia, subiit animum cupiditas, omnia illa, quæ in epitome congesseram, in iustas disputationes digerendi, atq; in lucem, quo prodessem forte nonnullis, ædendi. Cœpi ergo in ipso bellorum ap

*   iij   paratu

E P I S T O L A

paratuꝛ armorum strepitu in quendam Lutheranorum con-
 fessionem tuæ maiestati oblatã Augustæ & Philippi Me-
 lanchthonis pro eadem apologiam disputatiunculas commen-
 tari. Siquidem dum tuæ maiestatis aulam, in quam dudum fu-
 eram recens ascitus, per Germaniã ad Pannonias usq; conse-
 quor, operæ precium mihi facturus uidebar, si te unã cum incli-
 to Romanorum rege Ferdinando tam ingens bellum suscipien-
 te, uestris autem cum purpuratis tum militibus futura (si nos
 do hostis ausus esset manere) prælia meditantibus, Diogenis
 exemplum imitarer, qui cæteris mœnium intentis ppugnatiõis
 dolium ipse, ne inter suorum labores accusaretur ignauia, q̃
 maxima poterat contentione uersabat. Melius uerò nos, qui
 (ut nostri) perduellibus reipub. Christianæ, ita ecclesiæ des-
 sertoribus parabamus occursum. Itaq; alij equos & arma, nos
 ingenium exercebamus et stylum, atq; ita in illius expeditiõis
 tam laborioso itinere harum disputationum maximã partem
 cõfecimus. Porrò q̃ disputationẽ hæc per Philippicas distri-
 buimus, nequaquam id magnifici nominis splendorem sequuti
 fecimus, aut q̃ quicquam tale præstare credamus, quale præ-
 stitit aduersus Philippum Demosthenes, aut Cicero aduersus
 Antonium. Illorum orationes sunt grandes, luculentæ, ueni-
 stæ, nostræ uero disputationes, rusticæ quidem sed modes-
 stæ, ut credimus, & nõ prorsus ineptæ. Quæ fuit igitur cau-
 sa nobilissimi nominis aucupandi? Hoc nimirũ, q̃ Lutheros,
 Zuinglios, Pellicanos, Oecolampadios ac cæteros centimas
 nos ecclesiæ columinibus expugnandos relinquentes, nobis Phi-
 lippum Melanchthonem (quo cum descenderemus in æquũ cer-
tamen

DEDICATORIA.

tamen illius apologiæ occasionem præcipue delegimus: qui
etsi his quos modo commemoravi, non sit eruditione impar, &
ingenio sit fortasse præstantior, eò tamen facilius eius uide-
tur esse certamen, quò minus à ueritate recedit. In assertionis
bus, & in disputationibus maiorem præ se fert modestiã, mi-
nusq; furiose uersatur. Hæc nobis uisa sunt Cæsar inuictissis-
me, apud tuam Maiestatem epistolari breuitate præfari, nã
cætera dabit Philippica prima: qua, proemij loco, Germanos
omnes, maxime quibus cordi est pietatis studium, alloqui-
mur.

F. ALFON.

EDICIONE

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

F. ALFON.